

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و بومیه (جبل المتین)

(عنوان مراسلات)
طهران خیابان لاله زار
نائب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر ادارہ آقا شیخ یحیی کاشانی
میر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

بومیه

جبل المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخله ۴۵ قران
روسیه و قفقاز ۱۰۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰۰ قرانک
(قیمت يك نسخه) -
در طهران صد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان مطری
دو قران است

روزنامه بومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه
با امضا قبول و درانتشارش اداره آزاد است

چهارشنبه ۱ رمضان المبارک ۱۳۲۵ هجری قمری و ۲۲ مهرماه جلالی ۸۲۹ و ۱۹ اکتبر ۱۹۰۷ میلادی

سیاسی

(راجع بشمار های گذشته)

بعضی را عقیده بر آنستکه در این معاهده روس
مقبول شده است زیرا که بعد از این بهیچ وجه
نمیتواند خیال تسخیر هندوستان را در مخیله خود تصور
کند خصوص از بابت تبت که روس نهایت در آن نواحی
صاحب نفوذ بود و اکنون بکلی مرتفع شده و فی الحقیقه
واگذار بانگلیس شده است و مسلم است همینکه نفوذ
روس کاسته شد انگلیس باطایف الحیل در جذب و جلب
اهالی آنجا خواهد کوشید چنانکه باب مراد در روحانی
هندیان را با اهالی تبت باز کرده و معاشرت طرفین در
این اواخر زیاد شده است — بنا بر این انگلیس میتواند
از قوای خود در هندوستان بکاهد و سالیانه مبلغی فائده
از این ممر حاصل کند و این رای را غالب چراغ
لندن تقویت میکند چنانکه از ملاء تلگرافی ذیل که
امروز مخابره شده است میتوان این مطلب را استکشاف کرد
(تلگرافی مزبور اینست :)

عهدنامه دولتین جلب خاطر و جذب توجه عامه را
نموده اغلب روزنامهجات منتظر و مترصدند که عماقرب
هیئت وزرای دولت انگلیس در خصوص تخفیف قوای
حربی و استرداد نظامی هندوستان بحث نمایند زیرا
ببقیده آنها عقد این قرار داد احتمال ورود مخاطرات
بر هندوستان و لزوم استرداد کالی حاضر را مرتفع مینماید
ولی عقاید و ایر نظامی بائسکی باوجود اغتشاش و انقلاب
داخلی هندوستان مخالف با تخفیف قشون و استرداد هندوست
روزنامهجات فرانسه عقد این قرار داد را تبریک

میگویند منجمله روزنامه طان که عقیده اش بر آنست دولت
انگلیس در خصوص افغانستان فتح نمایان نموده و بهره
کافی برده است و میگوید همین آنکه کدام يك از دولتین
صرفه از این معامله برده از پس مشکل و دشواری است
يك فائده بسیار بزرگ دولت انگلیس از معاهده
مزبور از دیاد رسوخ و نفوذی در خلیج فارس است
زیرا که در این چند سال اخیر دولت روس جزاً بخبال
از دیاد روابط تجارتي در خلیج مزبور بر آمده و يك
قرار تجارتي در بین تجار روس داده شده بود و ماهی
دو مرتبه دو جهاز تجارتي روس بینادر خلیج فارس
وارد و خارج میشدند المان هم فوق الحد در این سده
بود و مراد تجارتي را از یاد کرده و در آتیه احتمال
خیلی ترقی از برایش در آن حدود حاصل بود زیرا که
از طرفی خشکی راه آهنی که تا بعد از ممتد میشود و
بواسطه شط بغداد و شط العرب وصل بخلیج فارس
میکرد تقویت کلی بهل تجارت آلمان میداد — حال
اگر چه در اصل عهد نامه اسمی از نفوذ انگلیس در
خلیج مزبور برده نشده و اصلش مخصوص در اینباب
نوشته نشده است لکن انگلیس بنای زرمه را نهاده و
میگوید چون مواد عهد نامه راجع بتقاطی بود که ایران
باید دولتین سرحد و اتصال دارد و خلیج مزبور هم بشام
متعلق بایران نیست لذا اسمی از آن برده نشده والا
منافع و نفوذ ما در آنجا مسلم و بدیهی است و روس
هم قبول دارد چنانکه این مطلب از این تلگرافی ذیل
امروز رسیده معلوم میگردد

مضمون تلگرافی ایست :
وزیر خارجه انگلیس تلگرافاً بسلیبر کبیر انگلیس

در بطرز بورغ اجازه دادند که عهد نامه را امضا نماید و ضمناً اظهار داشته بنا بر آنکه قسمت عهد نامه مربوط بایران فقط محدود نواحی است که بممالک انگلیس و روس سرحد دارند و چون خلیج فارس بشماه متعلق بایران نیست بلکه قسمتی از آن اراضی خاک ایران است لهذا دولت انگلیس مناسب و لازم ندید که ماده مخصوص که شامل حقوق و منافع خاصه دولت انگلیس در خلیج فارس باشد در مقابل عهد نامه قید و درج نماید زیرا که دولت انگلیس را عقیده بر آنست که با وجود زحمات و مراودات صد ساله آن دولت در نواحی خلیج فارس این مسئله موجب تولید زحمت و انگالی بین دولتین نشود چنانچه در طی مباحثات و مقاولات دولت روس خود بالصراحه تصریح نمود که دولت معظم شکر حقوق و نفوذ خاصه دولت انگلیس در نواحی خلیج فارس نبوده و فتواهد برد و این اقرار دولت معظم را دولت انگلیس و شما یاد داشت و خاطر نشان نموده است بالاخره بملاحظه آنکه مطالب واضح و آشکار شود که مقصود از این عهد نامه بهیچوجه تغییر در وضع و نفوذ دولت انگلیس در خلیج فارس نبوده و نخواهد بود

دولت انگلیس چنین صلاح میدانند که مجدداً نظر دولت روس را معطوف داشته و اظهارات سابقه در خصوص پلٹیک و رویه خویش راجع بمنافع و نفوذ در خلیج فارس باین نحو تجدید و تاکید نماید که دولت انگلیس تمات جهت و کوشش را مصروف خواهد داشت باینکه منافع و نفوذ خویش را در نواحی خلیج کما سبق حفظ و صیانت نموده و تجارت انگلیس را در آن سرزمین کماکان محفوظ بدارد ولی در همان ضمن سایر دول عالم را از تجارت مشروعه در آن نواحی معانفت نخواهد کرد معلوم نیست دولت روس تاچه حد نفوذ انگلیس را در خلیج تصدیق دارد لکن از مفاد تلگرافی مخبر روتر معلوم میشود تحدی قبول کرده زیرا که تلگرافی چنین میگوید : از قرار خبر روتر در طی مذاکرات بین نمایندگان دولتین انگلیس و روس مسئله خلیج فارس مورد مباحثه نامه گردیده و بالاخره دولت روس وضع و حقوق مخصوص دولت انگلیس را در آن نواحی بوجه اتم جهمه شناخته از جرائد روسیه نیز میتوان استنبط کرد که رضایتی در این معاهده ندارند و چندان اظهار بشاشت نمیکند و بزور با انگلیس میدانند و از مفاد فصل پنجم که در شماره گذشته مندرج شد يك مطالبی نیز استکشاف میگردد که تا حدی روسرا مهود کرده و از نفوذش کاسته است زیرا که در شرایط استقراض منحوسه مذکور بود که در صورت ترسیدن قسط قرض دولت روس حق دارد از

خود مأمور بگذارد ولی فصل پنجم این حق را از او سلب کرده گذارن کنترل و مفتش را مقید کرده است بامضای دولت انگلیس و عبارت فصل مزبور اینست (دولتین انگلیس و روس متمهد هستند فعلاً دوستانه بایکدیگر مشورت نموده متفقاً اقدام برقراری کنترل را بدهند الی آخر ..) اگر چه در استقراض برقراری کنترل قید نشده همین قدر قید کشته که مأمور از خود برای وصول قسط بگذارد لکن واضح است که مأمور مزبور حکم مفتشی و کنترل را خواهد داشت — بهر حال جمعی از این فصل و سایر فصول صرفه انگلیس را فهمیده گمان میکنند که نفع باشار الیه بوده و دولت روسرا مهون کرده است — بالعکس جمعی دیگر برخلاف این عقیده هستند که از انجمله صاحب روزنامه (دیلی نیوز) است و صرفه را باروس گرفته اند و میگویند از برای روس در این کشمکش و انقلاب داخله و مفاویت از ژاپون و اختلال عمل مالیه ضعیف شده بود و ممکن نبود بتواند لوازم جمله افرام کند پس واگذارن يك قسمت عمده از ایران را بدو چندان لزوم نداشت بعلاوه قسمت روس شامل است بهترین و باثروت ترین نقاط ایران را مثل اصفهان و کلیه عراق عجم و پای تخت و کیلان و مازندران و غیره را و تدریجاً بانک شاهنشاهی که در قسمت روس واقع است بحکم ضرورت بساط خود را برچیده و در عوض بساط بانک روسی پهن خواهد شد علاوه تجارت انگلیس در این ممالک وسیع که سالی قریب ده میلیون تخمین وارد و صادر میشد مسدود خواهد گردید و این قسمتی که بانگیس متعلق شده در حقیقت بایر ترین نقاط ایران محسوب میگردد درست است که قابلیت زیاد دارد و ممکن است بزودی آباد گردد لکن فعلاً غیر از کرمان سایر نقاطش دارای هیچ اتفاح نیست — اما ماچه میگوئیم ؟ ما میگوئیم خسارت این معاهده نه بر روس وارد است نه بانگیس بلکه خسارت عظمی بر ایران واقع میشود لکن مجلس شورای ملی و وزراء و ملت ایران بهیچوجه خود را بیک کلمه از این معاهده پای بند نمی بینند و اینکه مخبر روزنامه طیس از بطرز بورغ تلگرافاً خبر داده که مفاد عهد نامه قبل از وقت بدولت ایران نظهار و ابراز شده و اثر نیکویی بخشیده است بکلی بی ماخذ است هیچ اثر نیکی نبخشیده و موجب اتزجار خاطر ها گردیده است (بقیه دارد)

(خلاصه مذاکرات جناب سمدالدوله در مجلس شورای ملی)
خدمت جناب مستطاب مدیر روشن ضمیر جریده
هریفة یومیة جبل المتین دام الافاضه

روز چهارشنبه ۲۳ شهریور که این بنده برای
بعضی مذاکرات در مجلس مقدس شورای ملی حضور

بمهرسانیده بود مطالبی عنوان گردید که چون روز نامه نویس و تماهاچی نبود این مطالب صرفاً در خارج منتشر نشده بلکه بطور دیگر تاویل نموده اند

لهذا محض اینکه حقیقه امر مکتوم نمانده باشد آن قدر از مطالب که در نظر این بنده باقی مانده است ذیلاً یاد داشت نموده خدمت عالی ارسال میدارد که لطفاً محض استحضار خاطر عموم بمذاکرات آنروز در روز نامه مقدسه خود درج فرمائید تا برای احدی اشکباه باقی نماند

بعد از مذاکرات سرحدیه و قرائت بعضی تلکرافات اظهار تاسف نمودم که این همه کار های مشکل و اتفاقات ناگوار و عدم انتظام امور سرحدیه و اغتشاشات داخلی در حالتیکه باید حواس من جمع مذاکرات با سفراء و مخابرات با داخله و خارجه و فکر و تدبیر در اصلاح امور باشد محض مذاکرات میشود الحق غیر از من احدی طاقث نمیاورد (و ضمناً اشاره کرده بمذاکراتیکه شب قبل برعایه این بنده در مجلس شده بود) اهل مجلس بالا جماع گفتند اهداً و مطلقاً در مجلس نسبت بشما حرفی نا لایق یا مطالبی که دلیل بر عدم اعتماد باشد ذکر نشده است

پس از آن جناب مستطاب اجل رئیس اظهار داشتند که چون جمعی از اجزای وزارت خارجه کرو کرده اند و امروز هم فرستاده و از مجلس تکلیف خواسته اند من در عالم احلاس چه باعیا حضرت اقدس شهریاری عرض کردم و چه بخود شما تکلیف کردم که خوبست این وزارت را تبدیل بوزارت دیگر نمائید جناب حاجی سید محمد هم که یکی از وکلای میباشند گفتند من هم در عالم خصوصیت که با شما دارم صلاح در استعفا میدادم این بنده بعدای بلند این بیانات را نمود

بلی جناب احتشام السلطنه پریروز در خاکیای همایونی در مقام خیر اندیشی این تکلیف را به بنده نمودند محض اینکه برایشان و همه کس معلوم باشد که من بنده طالب وزارت و داخل شدن در حوزه نوکری نبودم خاتم مقدس همایونی را متذکر نمودم که بعد از استعفای از مجلس بندگان اعلی حضرت شهریاری غالب وزارتخانه را بمن تکلیف و اصرار فرمودند هیچیک را نپذیرفته و عرض میگردم به هیچ وجه خیال ندارم دیگر داخل خدمت دولت بشوم بالاخره بعد از رضیه امین السلطان اتابک اعظم در تشکیل کابینه جدید مقرر فرمودید وزارت خارجه را که مناسبت دارد حتماً باید قبول نمائی عرض کردم چه قسم قبول نمیکنم یعنی موافق معمول سابق یا بترتیب خالی که مشروط باشد

فرمایش فرمودید که البته دولت ما مشروطه و شما

هم باید قانون مشروطیت قبول نمائید این بنده هم اطاعت کردم (تمام این مذاکرات را جناب رئیس که در پیشگاه همایونی حاضر بودند تصدیق کردند)

بعد از آن اظهار داشتیم آن روزیکه من از زندان اسکندر مستخلص شده و یابدایره آزادی گذاشتم و باتمام قوای خود بمرکز مشروطیت شتافتم جان خود را در کف گرفته که ثار کلمه مقدسه مشروطه بنمایم و این وزارت را قبول نمیگردم مگر باطمینان این کلمه مقدسه چنانکه در حضور مبارک همایونی هم بشهادت رئیس این مجلس عرض کردم حال هم بهمین اطمینان بمجلس شورای ملی عرض مینمایم که من بنده قانوناً وزیر شده ام و قانوناً باید از این منصب منفصل شوم استعفا کار هوم دتا (شخص سیاسی) نیست یک نفر وزیر در تکالیف خود کمتر از یک نفر سرباز نمی تواند باشد هرگاه سرباز از جلو گلوله فرار کند خیانت بوطن نموده هر وزیر هم که از بروز موانع روگردان بشود دلیل بر ضعف نفس و خیانت او خواهد بود چه شرایط استعفا در من مهیا نیست استعفا کسی میدهد که نداند یا نتواند و یا خیانت کرده باشد

حال با مجلس است که خیانت مرا موافق قانون مدلل کرده عزم را از پیشگاه مقدس همایونی بطلبد اهل مجلس بالاتفاق اظهار اعتماد کرده و گفتند خیانتی نکرده اید و همه قسم انتظار خدمت را از شما داریم نهایت این است چون اجزاء گرو کرده اند خواستیم کار باین شکل اصلاح بشود شما از راه دیگر بدولت و ملت خدمت بکنید که امورات وزارت خارجه هم بسطال نماند

این بنده در جواب کفتم اجزای وزارت خارجه منحصر باین اشخاص نیست و آنکسی در صورتیکه تمام افتخارات این مملکت باین مجلس و افتخار این مجلس بقانون است باید دانست که موافق کدام قانون اجزاء حق تفرض یک وزیر مسئولی دارند اگر وزیر در برابر مجلس مسئول است اجزاء را چه میرسد گذشته از آن من بنده که پنج وزیر خارجه در ایران و سه وزیر خارجه در بلجیک دیده ام و ترتیبات حلیه وزارت خارجه دولت علیه ایران از گفتات من حتی مز و سند لیسائیکه که معمول گردام عیناً در وزارت خارجه موجود و کتابچه ای من با مضای مرحوم میرزا سعید خان وزیر امور خارجه حاضر انصافی است که از این اجزای جوان دستور العمل و سر مشق بگیرم آیا این اشخاص را که بکلی از السله خارجه می بهره هستند و یا از دروازه طهران بیرون نگذاشته اند بنده مامور سفارتخانه های خارجه میگردم مثلاً بجای این شخص محترم (اشاره بر رئیس مجلس) به

برن می‌رستادم در مقابل امپراطور آلمان چگونه از عهده سگوال و جواب بر می‌آید آیا شماها اهل مجلس بر من اعتراض می‌کردید یا نه (اهل مجلس گفتند البته البته اعتراض می‌کردیم) و آنکس در دوروزنیم چگونه ممکن میشد تمام اینها را من ماموریت بدهم

از جمله اعتراضاتی که بمن کرده‌اند این است که چرا بسفارتخانه کارت گذاشته ام این فقره دو دلیل دارد یکی شخصی دیگری رسمی اما شخصی این بود که قبل از آنکه ماموریت من رسمی بشود سفراء شنیده بودند بعضی از آنها از روی کمال مسرت شخصا بمنزل من آمدند اظهار داشتند چنین مطلبی شنیده ایم و بامید اینکه حقیقت پیدا کند آمدیم شما را تنهیت بگوئیم و بعضی سراسلات دوستانه مبنی بر تبریک و تنهیت نوشته بعضی دیگر هم مترجمین خودشانرا فرستادند درمقال این اظهارات مشفقانه چه استثنائی بعمل می‌آوردم که کمتر از گذاشتن کارت میشد اما در صورت رسمیت معمول به جمیع دول است که هر روزی بمحض منسوب شدن و اعلان رسمی در سفارتخانه کارت میگذارد بعد از آن سفراء شخصا از او دیدن مینمایند هرگاه این مسئله مشقه باشد از هر پیلومات خارجه و داخله میتوان تحقیق کرد چنانکه امین السلطان ماموریت خود را بسفراء اعلان کرده وقت پذیرائی معین نموه از طرفی سفراء باو پیغام رسید که مادام شما کارت بسفارتخانه نگذاشته‌اید از شما دیدن نخواهیم کرد معذک فرضام وزیر خارجه خبط و خطائی کرده باشد مؤاخذه کن باجزاء نمیرسد

مسلم است که اینها حرکت دارند و محرکین هم اشخاص هورق طلب حمود بخیلی هستند که مصمم شده‌اند نگذارند کار این مملکت بدبخت اصلاح عد و این ملت بیچاره از ذلت بیرون بیایند

حضرت مستطاب حجة الاسلام آقای میرزا سید محمد مجتهد مدظله العالی فرمودند این کار باید باصلاح بگذرد جناب آقای تقی زاده گفتند این مجلس مجلس قانونی است نه مجلس اصلاح — سعادت‌الدوله

(تقریظ)

دستخط مبارک بزدگان حضرت مستطاب حجة الاسلام آقای میرزا سید محمد مجتهد مدظله در باب اعلان ذیل کتاب مستطاب بسائین العلماء از مؤلفات یک نفر دانشمند در اثبات وجود امام عصر عجل الله تعالی فرجه ورد طایفه جدید و ابطال مذهب آنها غالباً از اقوال آنها و شرح حال رؤساء و بعد بروز و ظهور آنها بطریقی مرغوب که بر همه کس فهم آن سهل و آسان است تالیف و طبع نموده است و بقین دارم هر کس این کتاب را در دست

مطالعه نماید شبیه در بطلان مذهب آنها برایش باقی نخواهد ماند پس بر هر مسلمی لازم است يك جلد از این کتاب را تحصیل نموده اتباع و بستگان را وادارد بملاحظه آن تا بتدلیس مدالین گمراه نشوند
محمدان صادق الحسینی الطباطبائی

(اعلان)

کتاب مستطاب بساطین العلماء فی احقاق الحق المعجزة ابن الحسین (۴) تالیف یکی از فضلا در رد اقوال مدعیان قائمیت و منکرین آنحضرت و اثبات وجود و غیبت آنجناب بخوشتر اسلوبی چاپ شده و تاکنون کسی باینطرز کتاب جامعی از اینمطالب ننکاشته و در واقع برای مسلمین داشتن يك جلد از این کتاب از واجبات است چه که بطلان مدعیان را از اقوال خودشان ثابت و بکلمات وایه و بیانات شایه که تزهیک بفهم هر صاحب سوادى است اثبات وجود مبارک آنحضرت را نموده و بعد از مرور این کتاب تمام شبهات از خاطر مطالعه کننده زایل خواهد شد طالبین بر اکر ذیل رجوع فرمایند

(طهران)

مقال مبارزه شاهنشاهی حجه جناب حاجی علی آناناخرای جناب آقا شیخ محمود اعتماد افراء همدانی

(تبریز)

سرای خان حجه جناب مستطاب مشهوری علیقلی آناناخرای تبریزی

(رشت)

حجه جناب مستطاب سلاله السادات آقای آسید احمد جواهری

(همدان)

مدرسه فخریه مظفریه جناب آنا محمد تقی مدیر قیمت در این چهار محل جلد شده دو تومان و دهشاهی است در سایر جاها اجرت پست اضافه میشود

(اعلان)

د کتر استیانیان حکیم مخصوص دندانسازی اعلیحضرت همایونی در خیابان علاء الدوله رو بروی خانه امیر نظام کارخانه دندانسازی خیلی ممتاز و مکمل باز نموده و قبول می‌نماید همه جور ناخوشیهای دندان را معالجه نماید بطرز رسیده امریکائی و هم روز صبح از ساعت هشت الی دوازده فرنگی و بعد از ظهر از ساعت دو الی شش فرنگی در محل معروض برای رجوع کنندگان حاضر است

(یکدنیا بشارت)

قانون اساسی دیروز که سه شنبه بود بتوسط جناب احتشام السلطنه و چندتن از وکلاء عظام بحضور همیونی اعلی رفته و بصبحه مبارک شاهنشاهی مواعج و مزین گردید و همین دوروزه طبع و منتشر خواهد شد

(حسن الحسینی الکاشانی)